

12 | 2024

UNITÁRIUS KÖZLÖNY

KOLOZSVÁR | 1888–1948/1990. | 34. (94.) ÉVF.
12. SZÁM | 2024. DECEMBER | ÁRA: 4 LEJ

TARTALOM

Kedves Olvasó! | 3

Bálint Mihály: Leszel te a messiás? | 4

Tamás Noémi: A szeretet himnusza | 6

„...Az ember gyarló, az élet rövid, a gond és a dolog megszámálhatatlan” | 9

„Mi nem azért jöttünk, hogy valami históriabeszédet mondjunk...” | 12

Nagy ünnep a kis gyülekezetben: püspöki vizitáció Recsenyében | 15

Együttműködés közgazdászdiákok szakmai klubjával | 17

Forrásaink. Termésgyűjtés, őszi vásár | 17

Újvárosi Katalin: Reménység advent idején | 19

Nagy Norbert: Az ifjúság népfőiskolája III. | 20

A 46. Unitárius Ifjúsági Konferencia zárónyilatkozatának kivonata | 21

Egyházunk hírei | 23

Barangoló Isten országában | 26

Rejtvény | 27

LAPSZÁMUNK SZERZŐI

Bálint Mihály lelkész (Aranyosrákos), **Buzogány-Csoma István** lelkész, segélyszervezeti munkatárs (Szentivánlaborfalva-Kézdivásárhely), **Erdő Imola** lelkész (Brassó), **Tamási Noémi** gyakorló segédlelkész (Csokfalva-Erdőszentgyörgy-Bözödújfalú), **Újvárosi Katalin** lelkész (Székelyudvarhely)

CÍMLAPFOTÓ: **Klotz Miklós**

UNITÁRIUS KÖZLÖNY

Kiadja a **Magyar Unitárius Egyház**, Kolozsvár
Alapítási év: 1888. Új sorozat (1990-től)

Megbízott főszerkesztő: **dr. Andorkó Júlia Eszter**
(Hagyományaink, Riport)

Megbízott szerkesztő: **dr. Berki Tímea**

Szerkesztőbizottság: **Dimény Csilla Júlia** (Nők világa),

Bálint Róbert Zoltán (Egyház és társadalom), **Ferencz Csaba-Levente** (Rejtvény), **Koncz Attila** (Kultúra),

Koppándi Júlia médiareferens (A hónap kérdése, Egyházi hírek, Én is unitárius vagyok), **Mátéfi Tímea** (Lelki élet),

Mikó Ferenc (Bibliamagyarázat), **Nagy Norbert** (Ifjúsági oldal), **Pap Zoltán** (fotó), **dr. Sándor Krisztina** (Portré), **Szabó Előd** (Egyháztörténet), **Székely Andrea** (Szeretetszolgálat), **Szombatfalvi Etelka** (Gyermekoldal)
Tördelés: **Virág Péter**. Olvasószerkesztő: **Dénes Gabriella**
Nyomtatás: **Misztótfalusi Kis Miklós Református Sajtóközpont**

Postacím: 400105 Cluj, B-dul 21 Decembrie 1989 nr. 9

Telefon: 0264 593 236. E-mail: kozlony@unitarius.org

Lapterjesztés és adminisztráció: **Gáspár Péter és Mezei Melinda**. A lapok kiszállítással kapcsolatos

felvilágosítás: **Verbum Egyesület**, tel.: 0740 937 116.

A kéziratok szerkesztőségbe érkezésének határideje:

a tárgyhoz előtti hónap 15-e.

ISSN 1220-8418

Támogatók:

Kedves Olvasó!

Nehéz kivárni. Nehéz várakozni még akkor is, ha csak András napja után köszönt be az advent, hiszen hetekkel előtte már lépten-nyomon árad felénk a boltok és vásárok ünnepi kínálata. Megakasztja az időt, megtöri a várakozás szentségét, holott éppen az elkövetkező négy vasárnapnak kellene az adventi koszorún egyre erősebben pislákoló gyertyalángok fényével hirdetnie, hogy napról napra közelebb a csoda.

Szívünkben a csodára, erre a csodára vágyakozunk évről évre. Adventkor fokozódó reménységgel, hogy eljön az a születésnap, amelyet a keresztény világ a legnagyobb ünnepének tart. Bár tudjuk, és énekszóval hirdetjük, hogy „jászolban született, ki üdvözítőnk lett”, mégis szükségünk van arra, hogy ismét és újra meggyőződjunk erről karácsony beköszöntével. Szükségünk van arra, hogy kántálók, betlehemezők, aprószentekelők, úrvacsorai istentiszteletek méltóságteljes beszédei emlékeztessenek erre. Emlékeztessenek a mindenkori születéstörténetre, amelynek varázsát nemcsak a betlehemi jászolbölcső, hanem a hétköznapi takarítás, a sütés-főzés-barkácsolás, a levélpapírra vetett gyermeki vágyak, a várakozás titokzatossága, majd az aranyszárnyú angyal, a karácsonyfa zöldje, a csillagszóró sziporkái, családjunk és közösségünk szeretetgyülekezete teszi emlékezetessé. A karácsonyi szeretet töltsse ki az ünnepek közötti munkás napokat, az ősztendőt az újtól elválasztó, ostorcsattogtatástól hangos pillanatok, hogy hálátelt szívvel és bizakodó tekintettel fordulhassunk a jövőendő felé!

Szeretetteljes karácsonyt és boldog új évet mindannyiunknak!

| BERKI TÍMEA

„...és mi ismerjük és hisszük azt a szeretetet, amellyel Isten szeret minket. Isten szeretet, és aki a szeretetben marad, az Istenben marad, és Isten is őbenne.” (1Ján 4,16)

Leszel te a messiás?

BÁLINT MIHÁLY

*Hogy Isten
országa
szemmel lát-
ható legyen.*

„A sokaság pedig megkérdezte tőle: Akkor hát mit tegyünk? János így válaszolt nekik: Akinek két ruhája van, adjon annak akinek nincs, és akinek van ennivalója, hasonlóan cselekedjék! (...) Mivel a nép reménykedve várakozott, és szívükben mind azt fontolgatták, vajon nem János-e a Krisztus” (Lk 3, 10–11 és 15)

Nevetséges. Tizenhat törülköző. Összeszámoltam a szekrényben. Költözésben voltam. Minek annyi? Nem vicces tizenhat törülközővel meggyúrni a táskát, és egyik lakásból hurcolni át a másikba? Kacagunk, kacagunk, de nem egyformán. Mert van, akinek egy sincs. Úgy tanultuk

mi Czire Szabolcs tanár úrtól a teológián, hogy a zsebemben a pénz egy része a koldusé, aki az utcán felém a kezét nyújtja. Aztán megtanultam, hogy arra is vigyázni kell, hogy mit hall meg az ember. Hogy sétálj át utána éjszaka nyugodt lelkiismerettel a budapesti Blaha Lujza téren? Nem úgy a koldus része, ami a zsebemben van, hogy nesze, itt van ötven bani, úgylis húzta a zsebem, hanem úgy, hogy arra neki tényleg jogos jussa van. A részét kéri. A részének ez a bibliai alapállás a forrása: hogyha nekem valamiből több van, mint ami elég, akkor valakinek kevesebb van. Mert aki szeretetben teremtette ezt a világot, mindenkinek elegendő esélyt adott a teljes élethez. A jó és boldog élethez. Pont annyit, amennyit kell. De hol csúszott ez félre? Mi osztottuk így el? József Attila ezt úgy írja a *Paradicsom életté lesz* című versében, hogy „Éhes lett minden, a virág is, / Melyet jószágú szellő ápol”. Éhesek lettünk. Többet eszünk, mint ami elég. De tényleg. Én is, még ha nem is látszik rajtam. S aztán itt nem csak a vagyonról, pénzről, földről van szó. Hanem például arról, hogy miért kap valaki kevesebb szeretetet, törődést? Az is az én zsebemben van, ha nekem annyi szeretetet jutott? Lehet abból elég? Osszam szét? Én tényleg nem tudom, hogy miért ilyen a világ, amilyen. Azt sem, hogy miért van nekem tizenhat törülközőm, és másnak egy sem. Hogy nem osztom szét mindenem a szegények között, és nem követem Jézust? A legnagyobb dolog az életben a legegyszerűbb és tán a legnehezebb. De, hogy mégsem ezen az úton járok, s „hogy mégsem lett Megváltó belőlem, az első követ te emeld reám” (Faludy György).

De akik fáznak és éheznek? Akik egyedül vannak? Ők akkor is várják a részük. Akkor is, amikor mi meleg fűtött szobákban erről gondolkodunk. Reménykedve várakoznak. Ukrajnában a lövészárokból. A Blaha Lujza téren. A szegénysorokon. Egyedül a szobákban. Várakoznak. Várakozunk. Hogy Isten országa szemmel látható legyen. El kell jönnie Krisztusnak, hogy ez meg legyen? A megváltónak? A messiásnak?

Jön karácsony. S mi úgy járunk az ünnep előtt, mint ahogy Keresztelő János járt a pusztában, várva, hogy eljön az az idő, amiről nemzedékek

álmodtak. Önök álmodnak róla? Van ennél nagyobb álom? Néznek önökre így a gyermekeik, hogy vajon benned is ott-e a messiás? Néznek önök így a gyermekeikre, unokáikra, hogy

vajon? Sűgják ezt az álmot gyermekeik, unokáik fülébe? Mikor látják az igazságtalanságot, a szegénységet a világban? Hogy hogyan takarják függőségüket és szegénységüket a szerek rabjai? Sűgják nekik, hogy kicsi lányom, kicsi fiam: ne félj, mert ez nem lesz mindig így, mert van egy nagy álom? Indulj el?! Legyél te, kicsi lányom, kicsi fiam a Messiás keze és lába és szája és simogatása és jó szava és csókja és kinyújtott tál étele és pohár vize? Az a megváltó, aki megváltja a másikat az éhségtől, az igazságtalanságtól, az elnyomástól, a hidegtől, a félelemtől.

Van egy film, amiben Jézus úgy küldi el a tanítványi útra Magdalai Máriát, hogy menj, Mária, s legyél te a kezem. S a mi kezünk hányszor a megváltó kéz? A terhek alól? A kéz, ami közösségbe hívja és felemeli azt, aki elesett? A kéz, ami ételt ad? Ami betakar? Továbbadjuk ezt az álmot?

Jön karácsony. Néhány éve pár gyülekezet azt gyakorolja, hogy a templom előtt télen kabátokat akaszt ki annak, akinek szüksége van rá. Persze, egy kabát nem „váltja meg a világot”, de annak, aki felveszi, s akinek meleget ad, annak megváltás a hidegtől. Lehet, hogy a fagyhaláltól. S „aki egy életet megment, az egész világot menti meg” (Talmud). Vajon János, Máté, Lukács, Erzsébet, Annamária, Sándor, Álmos, Anasztázia, Emese, Anita, Károly, Róbert... Leszel te a messiás?

Aranyosrákosi Székely Sándor

Öröm- s hálaénekekkel

Öröm- s hálaénekekkel
Téged, Isten, áldunk,
Egy szívvel és lélekkel
Buzgón magasztalunk,
Hogy új évünk reggelére
Földi éltünk csendes békében ére.
Mi jót és rosszat rejt ez
Eszendő kebele,
Tán bút, bánatot fedez,
Vagy áldással tele:
Nem tudhatjuk, de oltalmunk
A jó Isten, egyedül benne bízunk.

Megáldja mezeinket
Termések javával,
Homályos értelmünket
Az ész világával.
Jót érünk, a vesz elkerül,
Kegyelméből mireánk remény derül.
Napjainkhoz napokat,
Évekhez éveket,
Örömmel áldottakat
S veszélytől mentteket
Engedj érni, jó Istenünk,
És tölteni, ezért buzgón könyörgünk.

Énekeskönyvünk 320. énekének szövege

A szeretet himnusza

TAMÁS NOÉMI

*Vajon én
milyen nyelven
beszélek,
emberek vagy
angyalok
nyelvén?*

Ha emberek vagy angyalok nyelvén szólok is, szeretet pedig nincs bennem, olyanná lettem, mint a zengő érc vagy a pengő cimbalom. És ha profétálni is tudok, ha minden titkot ismerek is, és minden bölcsességnek birtokában vagyok, és ha teljes hitem van is, úgyhogy hegyeket mozdíthatok el, szeretet pedig nincs bennem: semmi vagyok. És ha szétszatom az egész vagyonomat, és testem tűzhalálra szánom, szeretet pedig nincs bennem: semmi hasznom abból. A szeretet türelmes, jóságos; a szeretet nem irigykedik, a szeretet nem kérkedik, nem fuvalkodik fel. Nem viselkedik bántóan, nem keresi a maga hasznát, nem gerjed haragra, nem rója fel a rosszat. Nem örül a hamisságnak, de együtt örül az igazsággal. Mindent elfedez, mindent hisz, mindent remél, mindent eltűr. A szeretet soha el nem múlik. De legyen bár profétálás: el fog töröltetni; legyen nyelveken szólás: meg fog szünni; legyen ismeret: el fog töröltetni. Mert töredékes az ismeretünk, és töredékes a profétálásunk. Amikor pedig eljön a tökéletes, eltöröltetik a töredékes. Amikor gyermek voltam, úgy szóltam, mint gyermek, úgy gondolkodtam, mint gyermek, úgy értettem, mint gyermek; amikor pedig férfivá lettem, elhagytam a gyermeki dolgokat. Mert most tükrön keresztül homályosan látunk, akkor pedig színről színre; most töredékes az ismeret, akkor pedig úgy fogok ismerni, ahogyan engem is megismert Isten. Most azért megmarad a hit, a remény, a szeretet, e három; ezek közül pedig a legnagyobb a szeretet. (1Kor 13,1–13)

Te is, kedves Olvasó, bizonyára jól ismered a Bibliának eme gyöngyszemét, amelynek címe *A szeretet* vagy *A szeretet himnusza*. Karácsonyhoz közeledve, lehet, te is többször használsz ezt a szót, szeretet, vagy lehet, úgy cselekszel, hogy láthatóvá váljon, téged a szeretet vezérel utadon. Ez alkalommal közös értelmezésre hívlak téged, hogy együtt pillantsunk be a korinthusi gyülekezet életébe, felderítve, hogy őket mindennapjaikban miként vezérelte a szeretet. Gyertek, olvassuk részletről részletre Pál apostol üzenetét, hogy mi magunk is jobban megértsük, hogy mi is valójában az a *szeretet*.

Már első olvasatra feltűnik, hogy az első három versben öt ízben találjuk a „ha” kötőszót egy-egy feltételes mondat elején, háromszor fordul elő a „szeretet pedig nincs bennem” kifejezés, kétszer pedig a „semmi vagyok”, illetve „semmi hasznom abból” végkövetkeztetés szolgálja a mondanivaló döbbenetes hatását. Hiszen mindennek a titka a szeretet. Pál apostol az érthetőség kedvéért az élettelen hangszer, a cimbalom példáját hozza, mint amely ugyanolyan, mint a szeretet nélküli nyelveken való beszéd. Az itt szereplő „én” nemcsak az apostol, hanem egy típus, aki szeretet nélkül próbálna naggyá lenni a mindennapokban vagy Isten előtt.

Lehet, kedves Olvasó, hogy olvasás közben kérdéseket fogalmazol magadban. Vajon én milyen nyelven beszélek, emberekén vagy angyalokén? Profétálni is tudok? Vajon birtokában vagyok minden bölcsességnek? Teljes hitem van? Ha eljön az ideje, szétszatom egész vagyonomat, és testem tűzhalálra szánom? Mindezt szeretettel teszem, vagy sem? Hiszen mindennek a titka a szeretet.

Legyen bárhogy, a profétához hasonlóan beszéljünk bármilyen nyelven, profétáljunk vagy sem, legyen birtokunkban minden bölcsesség vagy sem, lehet teljes hitünk, szétszórhatjuk vagyunkat, testünket tűzhalálra is szánhatjuk, ha mindezt szeretet nélkül tesszük, úgy járunk, ahogy Pál apostol az idézett levélben fogalmaz: „De legyen bár profétálás: el fog töröltetni; legyen nyelveken szólás: meg fog szünni; legyen

ismeret: el fog töröltetni. Mert töredékes az ismeretünk, és töredékes a prófétálásunk.”

Pál apostol ebben a bibliai részben először a korinthusiak kedvenc, ékesszóló beszédének adományát tárgyalja, azt a képességet, miszerint akár emberi, akár emberfeletti nyelveken is tudják kifejezni magukat, szeretet nélkül értelmetlen semmiség az, hiszen mindennek a kulcsa a szeretet.

Ez a megközelítés lehetővé teszi az embereknek vagy angyaloknak nyelvén szólás megértését is. Világossá válik az a szándék, hogy szeretet nélkül nemcsak a nyelveken szólás, hanem minden, ami a mindennapi életben előfordulhat, elveszíti értékét. Az „emberi” vagy akár „angyali nyelveken szólás”, a „prófétálás” vagy az „ismeretek” teljessége és a „hegyeket mozgató hit” mind-mind eltörlődik a szeretet mellett.

Pálból szinte fékezhetetlenül ömlik a szeretet kiválóságának dicsérete: a szeretet időtálló, az élet igazi és nélkülözhetetlen tartalma, egyszersmind megújítója és erőforrása. A próféta érvelésében fontos helyet kap az a szempont is, amely a szeretet közösségépítő erejére utal. Nemcsak az „ismeret”, a „prófétálás”, hanem a „hit” és a „remény” is mérlegre kerül, és kiderül, hogy még a „megmaradó” hit és remény sem múlhatja felül a szeretetet, mert a hitből látás lesz, a reménység pedig látható valósággá válik, és csak a szeretet marad meg.

E csodálatos himnuszunk talán a legtöbbet idézett részlete az a mondat, amely a szeretet örök-kiválóságáról szól, s amely ugyanakkor a megmaradó három kegyelmi ajándék (hit, remény, szeretet) sorából is kiemeli. Mert a szeretet hitből fakad és hitet fakaszt.

A szeretet – írja Pál apostol – „türelmes, jóságos, a szeretet nem irigykedik, a szeretet nem kérkedik, nem fuvalkodik fel. Nem viselkedik bántóan, nem keresi a maga hasznát, nem gerjed haragra, nem rója fel a rosszat. Nem örül a hamisságnak, de együtt örül az igazsággal. Mindent elfedez, mindent hisz, mindent remél, mindent eltűr. A szeretet soha el nem múlik.”

A türelem az a képesség, amikor valaki bántalmazottá válik, és azt nem torolja meg. A korinthusi gyülekezetben sok olyan tag volt, akit bán-

tás ért például pereskedés során, de bántották a szegényeket is a közös étkezésekkor. Mégis, mindennek ellenére, a sok bántásra is szeretettel kell válaszolni, hiszen ez a szívesség és a jóság megnyilvánulása.

„Nem viselkedik bántóan, nem keresi a maga hasznát, nem gerjed haragra, nem rója fel a rosszat” – Pál apostol e négy negatív leírást azért használja, hogy figyelmünket megragadva elmagyarázhassa, hogy a bántó viselkedés nem fér össze a szeretettel. Ha folyamatosan csak önmagunk javát hajszoljuk, ha könnyen dühbe jövünk, és állandóan számon tartunk minden bántalmat, akkor képtelenek vagyunk szeretni. A szeretet kell vezérelje cselekedeteinket, mert a szeretet nem tartja számon a bántalmakat, és nem csak a maga hasznát hajtja.

„A szeretet nem örül a hamisságnak, de együtt örül az igazsággal. A szeretet mindent elfedez, mindent hisz, mindent remél és mindent eltűr.” Ha a szeretet vezérel, akkor a kellemtelen körülmények között is képesek vagyunk kitartani.

A szeretet kiválóságának és tökéletességének magasztalása után az apostol a szeretet marandóságával folytatja mondanivalóját, és kijelenti, hogy a szeretet soha el nem múlik, azaz sohasem ér véget, vagyis örök. Ezek a szavak rendreutasítanak és alázatra kényszerítenek, mert ráeszmélünk, mi az, ami valóban fontos Isten előtt: a szeretet.

„De legyen bár prófétálás: el fog töröltetni; legyen nyelveken szólás: meg fog szűnni; legyen ismeret: el fog töröltetni”, hiszen a tökéletes kirekeszti a tökéletlent, amikor beteljesedik. A szeretet tökéletesíti a töredékes tudást. A korin-

thusiak mindig is tudásra törekedtek, de Pál apostol elmondja nekik, hogy ez csak éretlenségüket bizonyítja. A szeretethez képest a legnagyobb tudás is árnyék csupán, amikor színről színre látszik. A korinthusiak gyermekként gondolkodnak, és amint keresztény bölcsességük egyre inkább gyarapodik, úgy tanulják meg, hogy letegyenek erről az útról, és a még nagyobb bölcsesség felé haladjanak. Amikor érettebbé válnak, meglátják, hogy csak a szeretet az, ami megmarad, a legnagyobb a három megmaradó valóság közül.

Vannak még egyéb lelki adományok is, de azok viszonylagos értékét is a szeretet alapján ítélik meg, mivel az összes adomány a közösség épülésére adatott.

Szeretet, szeretet... mely soha el nem múlik, vallja az apostol, és figyelmezteti a korinthusi gyülekezet tagjait is, hogy miképpen éljenek. És bizonyára benned is, kedves Olvasó, megfogalmazódik a kérdés, hogy te hogyan élsz a mindennapokban, hiszen lassan elérkezik karácsony, a szeretet ünnepe. Én mit teszek ennek érdekében? Jó kérdés! Egy biztos, soha ne feledjük egy ismeretlen szerző gondolatait, miszerint: „Ha a házamat fenyőágakkal, gyertyákkal, égőkkel és csilingelő harangocskákkal díszítem fel, de a családom felé nincs bennem szeretet, nem vagyok egyéb, mint díszlettervező... Ha a konyhában fáradozom, karácsonyi süteményeket sütök kilószámra, ízletes ételeket főzök, és az evéshez csodálatosan megterített asztalt készítek elő, de a családom felé nincs bennem szeretet, nem vagyok egyéb, mint szakácsnő. Ha a szegénykony-

hában segédkezem, az öregek otthonában karácsonyi énekeket zengek, és minden vagyonomat segélyként elajándékozom, de a családom felé nincs bennem szeretet, mindez semmit nem használ nekem. Ha a karácsonyfát csillogó anyagokkal és horgolt hópelyhekkal díszítem fel, ezernyi ünnepen veszek részt, a templomi kórusban énekelek, de Jézus nincs a szívemben, akkor nem értettem meg, miről is szól a karácsony. A szeretet félbeszakítja a sütemést, hogy a gyermekét megölelje. A szeretet hagyja a lakásdíszítést, és megcsókolja a házastársát. A szeretet barátságos az idő szűke ellenére is. A szeretet nem irigyl másokat házukért, amiben jól kiválasztott karácsonyi porcelán és odaillő asztalterítő van. A szeretet nem kiált rá a gyerekekre, hogy menjenek már az útból, hanem hálás érte, hogy vannak, és útban tudnak lenni. A szeretet nem csak azoknak ad, akiktől kap is valamit, hanem örömmel ajándékozza meg épp azokat, akik ezt nem tudják viszonzni. A szeretet mindent elvisel, mindent hisz, mindent remél, mindent eltűr. A szeretet soha el nem múlik. A videójátékok tönkremennek, a gyöngysorok elvesznek, a számítógépek elavulnak. De a szeretet ajándéka megmarad.”

Mindig valaki szeretné lenni. Lehetek sikeres ember, érhetek el eredményeket, csodálhatnak, elismerhetnek, megtapsolhatnak, de ha szeretet nincs bennem, semmi vagyok.

Te is, kedves Olvasó, tegyél mindent szeretettel, az élet minden percében sugározzon rólad a szeretet, hiszen ez az érzés az, ami soha el nem múlik. Soha el ne múljon!

„...Az ember gyarló, az élet rövid, a gond és a dolog megszámlálhatatlan”

Már-már prófétainak tűnik Enyedi György püspök címben idézett megállapítása, főleg, ha a kéziratban fennmaradt unitárius prédikációirodalom tudományos feldolgozásának helyzetére vonatkoztatjuk. Pedig igazi kincseshányát jelentenek ezek a szövegek, és nemcsak a kutatók számára, hanem az érdeklődő olvasóknak is, akik egy színes, izgalmas és szellemileg pezsgő világba csöppenhetnek bele általuk. A budapesti Eötvös Loránd Tudományegyetem Régi Magyar Irodalom Tanszékének adjunktusa, Lovas Borbála pályájának kezdete óta foglalkozik a témával, egy ideje pedig A kora újkori unitárius prédikációirodalom története Erdélyben és Magyarországon elnevezésű kutatócsoport vezetőjeként igyekszik minél többet tenni e szellemi örökség megismertetéséért.

Hogyan kerültél kapcsolatba ezzel a területtel?

Még az egyetemen indult, amikor az egyik vizsgán az volt a feladat, hogy rövid dolgozatot kellett írni egy különlegességről, én pedig Boccaccio kapcsán jutottam el Enyedi Györgyhez, a harmadik püspökhöz, aki lefordította az itáliai szerző egyik novelláját latinból. A magyar szöveg nagyon érdekes hagyományba ágyazódik, sok kiadással Kolozsváron és Debrecenben, amelyek eltérnek egymástól. Egy hosszabb morális tanítást illesztettek bele – talán maga Enyedi még a püspöksége előtt – a rosszul végződő szerelem kapcsán arról, hogyan kell házasodni, jól párt választani. Ez a szöveg vezetett el engem először Kolozsvárra, ahol hatalmas unitárius szöveganyaggal találkoztam, illetve Marosvásárhelyre, a Teleki Tékába. Ekkor jöttem rá, hogy nagyon szeretem a kéziratokat bogarászni, és ezzel akarok foglalkozni.

Elég pikáns, hogy épp a pajzán szerzőként elkönyvelt Boccaccio vezetett el a prédikációirodalomhoz...

Így van, de nem bántam meg, hogy így alakult. Amúgy abban az időben maguknak a beszédeknek az anyaga is sokkal gazdagabb volt, mint egy-két évszázaddal később vagy éppen napjainkban: sok exemplumot hoznak, legyen szó akár Aiszóposz-mesékről, akár kalandosabb vagy különlegesebb bibliai történetekről, és a korabeli történelmi eseményekre is szám-

talanszor utalnak: csatákra, bíróválasztásra, a mindennapi élettel kapcsolatos részletekre – tehát nagyon színes ez a szöveganyag. Úgy is fogalmazhatnánk, hogy nem Pázmány Péterrel kezdődik az a prédikációirodalom, amit kedvelünk és szeretünk a kora újkorból.

Lehet-e olyasmiről beszélni, ami egy unitárius prédikáció megkülönböztető jegye a többi felekezet hasonló szövegeihez képest?

Az első és legfontosabb persze a Szentháromság tagadásával függ össze, hiszen másként magyarázták a vonatkozó bibliai helyeket. Évszázadokig folyamatosan előkerültek ezek a számukra fontos textusok a beszédekben. Emellett nagyon sok szállal kapcsolódtak a korabeli hagyományhoz – ez most már egészen jól látszik, miután a 18. századi szövegeket is elkezdjük kutatni. Rendkívül kreatívan használták fel a hagyományt.

Nyomatni ugyanakkor nem nagyon lehetett az unitáriusoknak, az első és egyetlen nagyobb korpusz Dávid Ferencé az 1560-as évekből, de az alapvetően hitvitázó jellegű és főleg papoknak szólt. Utána szinte minden kéziratban továbböröklődött. Most kezd megmutatkozni, miként használták fel ezekhez például református halotti beszédeket, hogyan fordítottak európai református és katolikus szövegeket, miközben forrásként jelentek meg körükben Pázmány Péter, Káldi György írásai is.

Módszerük általában a kompilálás, vagyis egyes részletek átemelése, bedolgozása volt. A temetési beszédeknél például a legfontosabb forrás a *Halotti pompa* című gyűjtemény volt, amelyből egészben vettek át szövegeket, olykor a szerzőt is megjelölve. Jó példa ugyanakkor az is, amikor egy korabeli lelkészhallgató Pázmány Szentháromság-napi beszédét használta föl, majd a végén egy csavarral megcáfolta annak érvelését.

Kiket érdemes kiemelni az unitárius prédikátorok közül?

A legfontosabb személyek a püspökök. Közülük nem mindenkitől ismerünk beszédet, bár mind nagyon aktívan prédikáltak. Akivel kezdeni kell, természetesen Dávid Ferenc, róla feljegyezték, hogy kora legnagyobb szónoka volt, hiszen például egyetlen beszédével megtérítette egész Kolozsvárt. Neki a kinyomtatott szövegeit ismerjük, kéziratait valószínűleg megsemmisítették, amikor börtönbe került.

Hunyadi Demeter volt a második püspök, aki szerette volna konszolidálni valamelyest az egyház helyzetét, vissza akarta fogni a további radikalizálódást. Még a 17. században is másolták, de ma csupán két beszédét ismerjük. Stílusosak, könnyen követhetők, de nincsenek benne igazán a mindennapi Kolozsvárnak szóló üzenetek.

Enyedi Györgynek viszont kétszáznál több szövege maradt ránk, ez a legnagyobb anyag az

unitárius iratok között. A prédikálás végigkísérte egész püspöki szolgálatát, beszédeit 33-as csoportokba osztotta, aztán ez a szoros szerkezet kezdett szétesni, egy idő után már őt is inkább kompilálták: írásait a későbbi szerzők saját szövegeikbe illesztették, és variálták.

A következő püspökök, például Toroczka Máté szövegeiből alig-alig ismerünk valamit. Megmaradt beszédek ugyanakkor mind olyan fontos témákat érintettek, mint amilyen például a keresztesítés teológiája.

A 17. századból aztán ismét tetemesebb mennyiségű szöveg maradt fenn, de ennek nagy része nem magyar nyelvű, hiszen például Radecius Bálint németül és latinul írt – ez az anyag jelentős mértékben feltáratlan, a magyar nyelvű szövegekkel való kapcsolata pedig beható vizsgálatra vár.

Kézírtos kódex | Forrás: Kolozsvári Akadémiai Könyvtár Kézirattára

Később az oktatási környezetben megjelenő gyűjtemények váltak jelentőssé, mivel a diákoknak minden héten prédikációt kellett írniuk, és ezeket aláírásukkal ellátva kötetbe gyűjtötték, így maradtak meg. Rendelet született arról is, hogy minden gyakorló prédikátor köteles saját írásait összeszedni, majd bemutatni az egyház vezetésének, amely ellenőrizni akarta, miről és hogyan beszélnek papjai a gyülekezetekben. Ebben az időben szaporodtak meg a nyomtatványok is, aztán a 18. században már hatalmas mennyiségűre duzzadt az anyag.

Milyen volt a jó prédikáció a kor felfogásában?

Unitárius tankönyv nem volt, általában református retorikákat használtak erre a célra. A felépítés tekintetében tulajdonképpen következetesnek mondható gyakorlat, hogy először elhangzott a beszéd alapjául szolgáló textus, amit rövid bevezető követett. A prédikátor ekkor elmondta, hogy hány pontban fogja tárgyalni témáját – legtöbbször két vagy három szakasz volt a jellemző. Utána végigmentek az idézetten, megnézték annak teológiai és morális vonatkozásait. Ezután következett a zárószakasz, amely általában valamilyen áldás-vagy segítségkéréssel zárult.

Az unitárius gyűjtemények egyébként abban is különböznek a többtől, hogy a beszédek többnyire nem az egyházi év rendjében hozták. A nyelvezetük igen gazdag, ebben viszont Bornemissza Péter, illetve Pázmány örökségét folytatták.

A prédikátorral kapcsolatban mindig hangsúlyozták, hogy annak életvitele példát kell hogy mutasson. Sokszor az is szóba került, mennyire szabad megterhelni a híveket, milyen hosszú és mély legyen a beszéd. Általában fél és háromnegyed óra az ideálisnak gondolt terjedelem, de később találunk olyan szerkesztőket, akik ezeket a beszédeket 15 perces szakaszokra bontották, és így adták a hallgatóság elé, egymást követő vasárnapi vagy hétközi alkalmon.

Látunk olyan részletet, ahol egy komolyabb téma kapcsán elirányították az érdeklődőket latin nyelvű könyvekhez, vagy hosszabban tárgyalták görög szavak magyarázatát. Bízta tehát a hallgatókban, és úgy gondolták, felké-

szülteknek kell lenniük, ha egy más vallású ember kérdezi őket az unitárius tanításokkal kapcsolatban.

A mai olvasó mit tud kezdeni ezekkel a szövegekkel?

Szerencsére már megjelentek válogatások az anyagból. Egyrészt hozzáférhető Enyedi György beszédeinek többsége, másrészt további szerzők munkáiból is készült antológia. A tervek között szerepel, hogy Dávid Ferenc prédikációit valamelyest modernizált formában újra közreadjuk. Egy vegyes kötet is alakulófélben van, illetve időközben több kódex teljes átírása is elkészült, *Az élet átültetett fája* címmel pedig hamarosan napvilágot lát egy apokaliptiszisbeszéd-gyűjtemény.

Személyes kedvencem ugyanakkor biztos, hogy Enyedi György marad, aki stílusával kiemelkedik a teljes mezőnyből. Vannak, akik azt mondják, Dávid Ferenc fennkölt stílusát keveri a hétköznapi élet világával, de épp ez a ketősség ad neki különleges hangot, és emellett mindig tisztán látja azt is, mi történik Kolozsváron és Erdélyben.

Ezúton is arra szeretnék biztatni egyébként mindenkit, hogyha a padláson vagy a pincében hasonló típusú köteteket, gyűjteményeket talál, mindenképpen értesitse az egyházat, illetve a mi kutatócsoportunkat, hogy ne vesszenek el, sőt legyenek mihamarabb közkinccsé ezek a szövegek.

Kéziratos kódex | Forrás: Kolozsvári Akadémiai Könyvtár Kézirattára

„Mi nem azért jöttünk, hogy valami históriabeszédet mondjunk...”

A karácsonyi ünnepkör középpontjában Jézus születésének eseményei állnak, melynek örömhírét a kántáló, ünnepi rigmusokat szavaló, beköszöntőket mondó gyermekek vagy fiatalok viszik szomszédról szomszédra. A torockói népszokásokat legutóbb Keszeg Vilmos a 2014-ben megjelent *Aranyos-vidék. Honismereti könyv* című kötete IV. fejezetében ismertette. Ez alapján ismertetjük pár mondatban a torockói betlehemezést.

velődési Intézet – a Nagyenyedi Kollégium diákjai mutatták be a torockói betlehemes játékot. Az intézet kiadásában napvilágot látott betlehemesek között szerepel ennek szövege, melynek hasonló változatát Hantz-Lám Irén *A vár árnyékában* című kiadványában torockószentgyörgyként közli. Ez utóbbit vesszük át, hogy olvasóink is megismerhessék.

| Fotók: Dulló Ütő Enikő, lelőhelyük: <https://harsfaguesthouse.com/esemenyek/>

Míg a XX. század kezdetén általánosabb volt ez a szokás, Tordán, Aranyospolyánban és Tordatúron is házaltak a betlehemes csoportok, mára csak Torockón van hagyománya. Karácsony szombatján, az angyalváró istentisztelet után a csoportot hírnök vezeti és kér számára bebecsáttatást a házaknál. Boldog ünnepet kíván a családnak, és Betlehemből érkező csapatként mutatva be társait, engedélyt kér az örömhír elmondására. A bekérezkedő betlehemeseket sohasem utasítják el. Torockón ez a konfirmálás előtt álló fiúk ünnepköszöntése.

Érdekességgént említjük meg, hogy 2007-ben a Nemzetközi Betlehemes Találkozón – melyet 1991 óta szervez a magyarországi Magyar Mű-

Futár:

Dicsértessék az Úr Jézus Krisztus a magas mennyekben, ki kegyelmet hozott az új ünnepekre, tartsa és marassza mindannyi örömmel. Mi nem azért jöttünk, hogy valami históriabeszédet mondjunk, hanem a mi Úr Jézusunkról egy szép példát mutassunk. Társaink kint vannak, betlehemet hordoznak. Egy pár percre szállást keresni szabad lesz, vagy sem?

Ének:

Juhok, pásztorok, áldás ti reátok!
Az Isten angyala leszállott melléje,
Nagy félelemmel telik meg a szíve.
Nyáját őrizvén éjjel a mezőben,
Nyáját őrizvén éjjel a mezőben.

Szent Szűz Mária, könyörögj érettünk,
Hogy e világon boldogan élhessünk,
Hogy e világon boldogan élhessünk.

Gáspár:

Felséges királyom, nyisd meg ajtódat,
Fogadj be, mint szegény elfáradt szolgálodat.

Heródes:

Parancsolom, szolgál, nézz ki segítséggel,
Ki mer kopogtatni ajtómon oly bátor szívvel?

Futár:

Ki vagy, mi vagy, honnan jöttél?
Mi dolog, hogy éjszakára szállást nem keres-
tél?

Gáspár:

A császár birodalmából jöttem tihozzátok,
Hogy éjszakára szállást adnátok.

Heródes:

Itt már bizony szállást nem kapsz,
Ha a piac közepén, a jég hátán is megfagysz.

Gáspár:

Óh, te kemény kösziklához hasonló nemzedék,
még a pogányba is van némi kegyesség, hát te-
benned miért nincs uradhoz való engedelmes-
ség?

Heródes:

Ereszd be, barátom, egy pár percre fűtőzni.

Futár:

Gyere be, barátom, egy pár percre fűtőzni.

Gáspár:

Jó estét, felséges királyom.

Heródes:

Isten hozott, kedves, jó barátom. Látod, tisztelt
király, házamnál sok vendég van, így hát tisztelt
király, házamtól elmehetsz.

Ének:

Vajon József mit gondoltál,
Hogy istállót választottál?
Nem találtál nyugvóhelyet a városban,
Hanem inkább helyet barmok közé, a jászolyba.
Betlehem városába, rongyos istállójába,
Szénába, szalmába született a kis Jézuska
istállóba.

Futár:

Felséges királyom, úgy hallottam, hogy új király
született.

Heródes:

Ki ez az új király?

Gáspár:

Én vagyok az első pásztor, ki az előbbi tarto-
mányból jöttem tihozzátok, hogy egy fényes
csillag által felismertem, hogy új király szüle-
tett. Annak jöttem felismerésére és tiszteleté-
re.

Heródes:

Mit beszélsz, hogy új király született? Hisz tud-
ván tudod és hallván hallod, hogy én vagyok a
királyok királya, Heródesek Heródese, kinek
egy kardcsapására az egész föld megrezzen.

Gáspár:

Várjon, felséges királyom, elmesélem az egész
történetet, csak először énekeljünk el egy szép
éneket.

Ének:

Mennyből az angyal...

Angyalok éneke:

Keljetek fel, pásztorok, pásztorok,
Kik juhoknál alusztok, alusztok.
Megszületett uratok, uratok,
Néktek kis Jézusotok!
Néktek kis Jézusotok!

Fiatal pásztor:

Hallod, testvér, mit mond az angyal, új király
született.

Öreg pásztor:

Hallom, hallom, csak ne igen rángasd a bundám, hisz így is elég rongyos.

Fiatal pásztor:

Gyertek, menjünk felismerésére és tiszteletére.

Ének:

Menjünk, menjünk, mendegéljünk,
Vegyünk botot a kezünkbe,
Essünk térdre előtte,
Imádjuk, mint új urunkat,
Imádjuk, mint új urunkat.

Fiatal pásztor:

Édes kis Jézuskám, én vagyok a legfiatalabbik pásztor, aki sokat szaladgált a juhok után. Hoztam egy bárányt, fogadd jó szívvel.

Öreg pásztor:

Édes kis Jézuskám, én vagyok a legöregebbik pásztor, aki sokat cammog a juhok után. Hoztam egy sajtot, fogadd jó szívvel.

Ének:

Pásztorok, pásztorok, keljünk fel...

Futár:

Tisztelt házigazda, ezzel kötelességünket befejeztük,
Üres erszényünket kitarva terjesszük.

Ének:

Nosza, tehát, jó gazda,
Ha elindítsz utunkra,
Házadnál maradjon Istennek áldása,
Házadnál maradjon Istennek áldása.
Egy-egy pohár jó borral beszélgessünk jó módra
Hogy szívünk, hogy lelkünk megnyugvást találjon,
Forintokat majd adnak, tallérokat ráadnak.
Forintok, tallérok utunkra indítnak,
Forintok, tallérok utunkra indítnak.

Somodi kalács

A hagyományos karácsonyi ebéd mellé torockói különlegességet, somodi kalácsot kínálunk. Ez a kiadós sütemény maradékát régen a vasat kitermelő bányászok vették magukhoz munkába indulás előtt, de jutott a vendégeknek, és a lelkésznek is ajándékba. Íme a receptje:

Hozzávalók: 125 dkg liszt, 1 liter tej, 2 egész tojás, élesztő, só, 25 dkg cukor, 2 kanál őrölt fahéj, 25 dkg vaj vagy margarin.

Elkészítése: kőttés tésztát kavarnak. Az élesztőt fél deci cukrozott tejben felfuttatjuk, a lisztet táliba tesszük, hozzáadjuk a felvert tojásokat, pici sót, és a tejjel jól összedolgozzuk. Ezután 5 dkg olvasztott vajat keverünk hozzá, és addig dagasztjuk, amíg a tészta összeáll és leválik a kezünkről. Szobahőmérsékleten kétszeresére kelesztjük. Mikor megkelt, széles nyújtódeszkán kinyújtjuk, majd a réteshez hasonlóan kihúzzuk, vékonyítjuk (ezért sikerül a somodi csak jó minőségű lisztből), olvasztott vajjal megkenjük, és fahéjas cukorral meghintjük. A lapot hajtogatjuk (fentről, illetve lentől), erre újból olvasztott vaj és fahéjas cukor kerül. Ezek után ismét összehajtogatjuk a lapot (jobbról, balról), és harmadszorra is rászórjuk a töltelék és az olvasztott vajat. Végül csigaformában feltekerjük, jól kivajazott, tálibalakú agyagedénybe (esetleg kerek tortaformába vagy vastagabb falú lábosba) helyezzük. Egyórányi kelés után megkenjük tojás-sárgával. Így tesszük oda sülni. A kész kalácsot kiborítjuk a formából, és cikkekre vágjuk. A somodi frissen jó, ezért lefedett edényben tároljuk, hogy másnapra ki ne száradjon.

| FORRÁS: TOROCKO.ORG

Nagy ünnep a kis gyülekezetben: püspöki vizitáció Recsenyében

Az első novemberi, hűvösebb vasárnap reggelen ünnepi díszőrség fogadta a Homoród mentére látogató püspöki vizitációt. Kicsi és nagy huszárok, gondnokok, lelkész és presbiterek sereglettek a falu bejáratához, fogadni az érkezőket. Dáné Mihály gondnoki köszöntőjét követően régi szokás szerint lovas hintóval érkezett a falu templomához a püspök, a főgondnok, a közügyigazgató, az esperes. A felvonulás hangulatát az oklándi fúvószenekar lelkes muzsikája biztosította. Útközben az érkező vendégek integettek a kapuk elé kiálló, az ablakokból őket üdvözlő kicsiknek és nagyoknak.

Az egyházközségi épületegyüttes – templom, paplak, kántori lak – udvarán verses-népdalos, evangéliumi köszöntés és a kis gyülekezet népes küldöttsége várta a püspöki vizitáció tagjait. Meleg teával, kávéval, finom házi süteményekkel, kürtőskaláccsal kínálták őket a helybeliek. A népviseletbe öltözött kisgyermekcsoport csillogó tekintete kísérte a nagyok kötetlen csevegését, majd elkezdődtek a tanácskozások. Először a

község polgármesterével, Jakab Attilával és az alpolgármesterrel, Nágó Istvánnal és a jelen levő tanácsosokkal egyeztetett a püspök és kísérete. A tizenkét faluból álló község gondjai szerteágazóak. Az egyházakkal való kapcsolat jó – vallotta a polgármester, és ígérte, hogy lehetőség szerint az önkormányzat a jövőben is odafigyel az unitárius egyházközségek támogatási igényeire. Ezt követte a helyi keblitanáccsal való közös értekezés. A mindössze 110 lelkes gyülekezetben Nagy Adél lelkész 2007-től új alapokra helyezte az egyházközség életét, melynek középpontjában a gyermekbarát jézusi szellemiség áll. Minderről szemléletes képet kaptak a jelenlevők egy negyedórás vetített összefoglaló által.

Az elmúlt tizenhét év során az unitárius község állandó támogatója volt a helyi közbirtokosság, melynek vezetőségi tagjai egyben az egyházközség gondnokai is. Igen, két gondnoka van a kis recsenyédi egyházközségnek, Dáné Mihály és Nagy Elemér. Az elmúlt években több pályázati forrásnak, a helyi és megyei önkormányzat-

nak köszönhetően újultak meg a régi épületek. A *Fuss neki!* adományszervező akció eredményeként játszótér épült, és elindult a tehetséggondozó hangszeres zeneoktatás a helybeli gyermekek számára. Ahol az új ravatalozó mellett új játszótér is létesül, ott valóban van jövőkép – foglalmazták meg a püspöki vizitáció tagjai.

A mennyei húsleves és rántott húsos vasárnapi ebéd után szieszta helyett a vizitáció tagjai megnézték az egyházközségi ingatlanokat, szerre végigjárva a templomot, a gondozott paplakot, a rendezett temetőt, a korszerű ravatalozót. A kántori lakásban Cseke Péter helyi születésű, jelenleg Kolozsváron élő író könyvesszekerénye saját könyvespolcáról származó adományainak köszönhetően tovább bővül, a falu pedig híres születőjének jövő évi 80. születésnapjára készül.

A kis gyülekezet 17 évnyi állandó lelkészi szolgálat mellett ma minőségi otthont kínál a lelkesi családnak, az unitárius lelkeséget keresőknek. Az eklézsia minden szeglete, sarka az élni akarásról üzen. Az egyházközségi életet meghatározza az évenkénti nyári gyermektábor, mely a lelkész, Nagy Adél megfogalmazásában az év legszebb hetének számít mindazok számára, akik abban részt vesznek.

Az ünnepélyességet a délután 16 órától kezdődő hálaadó istentisztelet fokozta. A templom megtelt szerető szívű hívekkel, elszármazottakkal, támogató barátokkal, lelkész kollégákkal, vendégekkel. A hitelesítő istentiszteletet Kovács István püspök tartotta.

A püspöki vizitációt a helyi és megyei előjárók köszöntötték: a polgármester, Hargita Megye Tanácsának újonnan beiktatott elnöke, a Városfalváról, unitárius pápi családból származó Bíró

Barna Botond és Antal Lóránt szenátor. Mindannyian kifejezték elismerésüket a gyülekezeti munka, az unitarizmus iránt. Sándor Krisztina főgondnok válaszolt a köszöntésekre, majd Lőrinczi Lajos közügyigazgató összegezte a vizitáció szakmai munkáját. Kovács István a püspöki vizitációt maga is történelmi időnek nevezte, hiszen 1984 óta nem volt ilyen Recsenyédén, majd halát adva az alkalomnak, arra biztatta a recsenyédieket, hogy ezután is válasszák a közösségi életet, éljék meg hitüket a rájuk bízottak szolgálatával.

Egyedül Istené a dicsőség – jegyezte meg az erre az alkalomra készített kis ünnepi kiadványban a lelkész. És milyen igaz! Tizenhét évvel korábban e kis egyházközségbe vezényelte a Fennvaló Nagy Adélt, aki férjével, Gidó Csabával és kisfiukkal, Mátyással dolgozhat együtt a gyülekezet tagjaival.

A magyar himnusz eléneklését követően meleg kézfogásokkal köszöntek el a gyülekezet tagjai a püspöki vizitációtól és a vendégektől.

A nap szeretetvendégséggel zárult. A vacsora után a püspök október végi 65. születésnapja alkalmából meglepetéstörténnel szolgált a gyülekezet. Az első tortaszeleteket a napot végigkövető gyermekszeregek szolgálták fel. A vacsorazajok kellemes zivajában lassan elindultak hazafelé a máshonnan érkezők. Recsenyéd ünnepnapja – melyre hetekig nagy izgalommal készültek – véget ért ugyan, ám az ott tapasztalt élmények a helybeliekben és a püspöki vizitáció tagjaiban is maradandó nyomot hagytak. Eleget legalább egy újabb hasonló alkalomig.

| S. A., S. K.

Együttműködés közgazdász-diákok szakmai klubjával

Október közepén a Gazdasági Tanácsadó Klub (GTK) egyik képviselője megkereste a Gondviselés Segélyszervezetet. A GTK a kolozsvári Babeş–Bolyai Tudományegyetem Közgazdasági Karának vezetőképző szakkollégiuma, amely a szakmai tevékenységek mellett – dicséretes módon – a jótékonyagra is hangsúlyt fektet. Minden évben egy olyan szervezettel működik együtt, amely a rászorulóknak segít. Az év folyamán a diákok jótékonyági eseményeket szerveznek, és az ebből befolyt összeget felajánlják a kiválasztott szervezetnek.

Október 25-én Kiss Zsuzsánna bemutatta a Gondviselés Segélyszervezetet a diákok Jódtelesen szervezett szakmai táborában, részletezve a tevékenységi területeket, illetve a működési nehézségeket. A diákok ezt követően egész éjszaka elemzéseket végeztek, és olyan terveket dolgoztak ki, amelyeket az év folyamán szeretnének megvalósítani.

Az október 26-i projektbemutatón Székely Andreea és Kiss Zsuzsánna vettek részt a Gondviselés Segélyszervezet elnökségi tagjaiként. Őt projektötlet született, melyek nagy része a szervezet „marketing” és adományszervezői területeit célozták meg, nagyon ötletes megoldásokat javasolva pénzgyűjtési célzattal.

A további tennivalókat a Gondviselés Segélyszervezet november 16-án tartandó szakmai találkozóján tárgyaljuk meg. Reméljük, hogy mindez egy hosszú távú együttműködés kezdetének bizonyul!

| GTK

Forrásaink. Termésgyűjtés, őszi vásár

Idén negyedik alkalommal szerveztük meg az őszi termésgyűjtő programunkat a szentivánlaborfalvi és a környékbeli termelők részvételével. Nagy-nagy örömmel tölt el mindannyiunkat, hogy már nincs is szükség a megszólításra, csupán jeleznünk kell, hogy mikor és hol vehetjük át a felajánlásokat. Az adni akarás, a megosztás, a segítő szándék nem kényszerből, hanem szeretetből és a mások szükségleteinek a meglátásából fakad.

Évről évre jóleső érzés megtapasztalni azt, hogy segélyszervezetünk termésgyűjtő felhívására mind többen és többen válaszolnak adakozó lélekkel, látva a visszajelzéseket arról, hogy a verejtékes munka gyümölcse nemcsak a saját családjaik asztalára kerül, hanem sok rászoruló embertársunkéra is, akiknek örömet jelent egy-egy zsák krumpli, hagyma, káposzta. Lélekben mindenki egy asztalhoz ülhet, ajándékozó és megajándékozott, hogy együtt törjék meg a kenyeret, fogyasszák el azt a mindennapit, melyet jó embereken keresztül rendel a gondviselő Isten oda is, ahová a „sors keze” nem terített.

Idén egy kissé kételkedve lendültünk neki a termények begyűjtésének, tudva azt, hogy nehéz esztendő élték meg a gazdák a szélsőséges időjárás következtében, elsősorban a csapadékhányos hónapok miatt, így kevesebb lett a termés, helyenként kimondottan veszteséges volt az idei mezőgazdálkodás. Mindezek ellenére a helyi termelők jó szívvel ajánlottak fel adományokat a kevesebből is, tudva azt, hogy vannak olyan élethelyzetek, amelyekben a kicsi is sokat jelenthet, akár a mindennapi betevőt.

Ezzel az alkalommal Szentivánlaborfalváról, Kézdisárfalváról, Cófalváról és Szépmezőről érkeztek adományok, mintegy három tonna élelmiszer (krumpli, hagyma, káposzta). A gyűjtés még nem zárult le, hiszen a megadott határidőn túl is érkeztek felajánlások, melyeket egy második körben gyűjtünk be és juttatunk el a megfelelő helyekre. Az eddig gyűjtött terményeket Brassóban, Kézdivásárhelyen és környékén, valamint Erdővidék számos településén osztottuk ki.

A terménygyűjtés mellett mára már hagyománnyá vált az Uzoni Termésnapokon való részvételünk is. Harmadik alkalommal jelentünk meg egy kis csapattal a termésnapok keretében szervezett vásáron a Gondviselés Segélyszervezet bemutató, népszerűsítő sátorral, valamint kézműves termékekkel, melyeknek vásárlói a szervezetet támogatják a kifizetett vétellárral. Buzogány-Csoma Csilla sepsiszentgyörgyi kórházlelkész, önkéntesünk az általa vezetett *A Szakácskör*-ben készített gyertyákat, gyöngyöket, mézeskalácsokat ajánlotta fel már sokadik alkalommal. Az idei vásáron besegített a kökösi nőszövetség is Márton Edit lelkész, segélyszervezeti munkatársunk vezetésével, ők az általuk készített könyvjelzőket, kulcstartókat ajánlották fel.

Fontosnak tartom, hogy ilyen alkalmakon is részt vegyünk, láttassuk magunkat, beszéljünk magunkról, és legyünk büszkéek arra, hogy nekünk is van olyan segélyszervezetünk, amely reményt és kézzelfogható segítséget juttat a szükségben lévőknek.

Hálásan köszönjük mindenkinek a felajánlást, az adományokat. A jó Isten áldása legyen mindannyiunk életén!

| BUZOGÁNY-CSOMA ISTVÁN

Felhívás adománygyűjtésre

A Gondviselés Segélyszervezet karácsonyi adománygyűjtést szervez, *Fordított adventi kalendárium* néven. Ennek a gyűjtési formának az a célja, a rászorulókat segítése mellett, hogy az adventi úton haladva a magunk és családjunk gondolataiban hordozzuk rászoruló embertársainkat.

Advent első vasárnapjától kezdődően, minden nap helyezünk el egy hasznos ajándékot az általunk előkészített dobozba. Ez az ajándék lehet tartós élelmiszer, tisztálkodószer, játék, édesség vagy tanszer. Az ajándékcsomagot december 18-ig juttassuk el a Gondviselés Segélyszervezet legközelebbi fiókszervezetéhez vagy munkatársához.

Áldott adventi gyűjtögetést!

Reménység advent idején

ÚJVÁROSI KATALIN

A decemberi sötétség a maga gyertyafényeivel visszaránt a valóságba.

Kezemben a gyufa, hogy segítségével meggyújtam a gyertyát. Húzom az időt, jól esik a félhomály. A végtelen csend átölel és hirdeti: béke van. Elidőzőm itt, majd jól ismert mozdulattal keltem életre az alvó gyertyákat. Hála tölt el idén is, hogy így van jól, ahogy van; hogy itt vannak körülöttem, akik fontosak; hogy annyi minden megesik, és van, akivel megosztani. Lelkemben megszólal a jól ismert ének: „szeretlek, édes, áldott jó Atyám” (UÉ 150).

Kinyitom a Szentírást, és olvasom a mai üzenetem: „akik szeretnek, legyenek olyanok, mint a kelő nap az ő erejében” (Bir 5,31b).

Az első kép gyermekkoromból tűnik elém: állunk az óvoda udvarán, és teljes torokból üvöltjük, hogy „süss fel nap, fényes nap, kertek alatt báránykáink megfagynak!” Tavasz van, kell a meleg. Amikor kisüt, boldogság terül szét arcunkon, de csak annyit mondunk, hogy „na, úgy, na”, s nyertesként vonulunk be jelteni az óvó néninek, hogy sikerült a varázslat.

Aztán felvillan bennem, hogy állok a tengerparton, és belemerülök a hajnali félhomályba. Várom, és lesem az ég alját. Kicsit hűvös van, de nem zavar. A tenger sötét, csendes – most a figyelem nem őt illeti. Hátam mögött megroppan a kagylóhéj, még érkezik valaki. Aztán még valaki, egyre többen. Nem szólunk. Csendes áhítattal

szemléljük az ég alját, várjuk a pillanatot, amikor megjelenik a nap. Van, aki megfelelő helyet keres a tökéletes fényképhez, társával suttogva beszél. Van, aki belekortyol a kávéba, és behunyja a szemét, megéli a pillanatot. Lassan, de határozottan világosodik, majd pillanatról pillanatra újjászületik a nap. Ugyanaz a nap, mégis mindig más. Micsoda érzés, micsoda élmény! A sötét zugok kivilágosodnak, arcunkra rávetül a fény és kellemesen melegít – ez nem a déli égető, zavaró, hanem a kedves, a jóleső, a szelíd nap. Erő, energia árad belőle – új kezdet, új remény. Ilyenkor még bátran bele lehet nézni, nem bántja a szemet. Ugyanolyan csendesén távozzunk, ahogy érkezünk, mert láthattuk a csodát: a mindennapi, ami soha nem mindennapi.

A decemberi sötétség a maga gyertyafényeivel visszaránt a valóságba – de hiába a sok tennivaló, varázslatos ez az időszak, és ez átír mindent. S hadd legyen újra ezen a hangsúly! A varázslaton. A melegségen. A meghitt együttléten. A családon. Olyan nagy szükség van erre!

Áldozz időt, kedves testvérem, tudod, minőségit. Üljetek körbe a gyertyákat, énekeljete, szavaljatok, meséljete – hidd el, szüksége van erre gyermeke(i)dnek, társadnak egyaránt. Így lesz jó íze az ünnepnek – enélkül csupán külsőre tud tökéletes lenni. Engedd meg magadnak, hogy te legyél a felkelő nap, aki erőt ad a mellette levőnek; legyél te, aki kivilágosítod lelküknek rejtett zugait; legyél te, aki elvezeted őket a bölcsőhöz, mert arra várunk mind, hogy megszülessen az, „aki minket Hozzád elvezet” (UÉ 153).

Legyél te magad a szeretet. Tudod, a felkelő nap erejével, fényével, reményével és csodájával. A mindennapi, ami soha nem mindennapi!

Az ifjúság népfőiskolája III.

NAGY NORBERT

A legfontosabb összetevő a hit.

Az Unitárius Ifjúsági Konferencia (UIK) mint közművelődési és tudományos műhely minden elképzelést túlszárnyalt, és ennek csak egy oka lehet. Jelen írásban az *Unitárius Közlöny* októberi számában elkezdett, háromrészesre tervezett cikksorozat utolsó részét találja a kedves Olvasó, melyben lezárjuk az ifjúság népfőiskolájának elméleti megalapozását, és az UIK megújulási történetének legfontosabb összetevőjéről, a hitről írunk.

Amint arra a cikksorozat első része rámutatott, az UIK megújulásához mindenekelőtt egy

álomra volt szükség, miszerint szeretnénk valami olyat, amely nemcsak egyházunk és ifjúsági egyesületünk történetében lesz egyedi, hanem talán szélesebb körökben is kiemelkedővé válhat. A cikksorozat második részében arról írtunk, hogy a megújult UIK arra a vágyra épül, hogy a résztvevők megírják és elhozzák azt a témát, amely a legjobban érdekli őket a világon, amelyben a legmélyebb tudásra tettek szert, illetve hogy ezt a tudást megosszák egymással.

Jelen írásban pedig arról kívánunk beszélni, hogy mindez a kezdeti álom és a megszerzett tudás csak úgy tudott kiteljesedni és sikerré válni, hogy mindannyian hittek az UIK-ban. Hittek a megálmodói, hogy célkitűzésük magaslatos, és hogy ezzel valami új indul el. Hittek a mentorok, amikor elvállalták e szerepet, és hittek benne a diákok, hogy ez a forma otthonos érzéssel tölti majd el őket, és a tudományos munka megkezdésére jó lehetőséget kínál számukra.

Álom, tudás és hit. Három különböző fogalom, amely egyetlen helyen, az Unitárius Ifjúsági Konferenciában, az ifjúság népfőiskolájában ért össze és nőtt sikerré. A történet folytatódik, mert vannak további álmaink, igyekszünk ezekhez a tudást megszerezni, és hiszünk benne, hogy mindez a jövő nemzedékeit szolgálja.

A 46. Unitárius Ifjúsági Konferencia zárónyilatkozatának kivonata

A Magyar Unitárius Egyház ifjúsági szervezete-ként működő Országos Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet 46. alkalommal szervezte meg **2024. október 25–27. között az Unitárius Ifjúsági Konferenciát (UIK) Kolozsváron, a János Zsigmond Unitárius Kollégiumban.**

A konferenciát **Elekes Zsolt**, a kolozsvári János Zsigmond Unitárius Kollégium iskolaelkészítőknek áhítata nyitotta meg. **Sass Barbara** (Csík-szereda) és **Györgyiczé Ákos** (Gyimesközéplek) zenei műsorral üdvöztették meg a résztvevőket. **Andrási Benedek**, a Magyar Unitárius Egyház főjegyzője (Brassó) köszöntötte a rendezvényt. **Magyari Zita Emese**, az Országos Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet elnöke (Kolozsvár) ünnepélyesen megnyitotta a 46. Unitárius Ifjúsági Konferenciát. **Nagy Norbert**, az UIK főszervezője (Sepsiszentgyörgy) ismertette a megújult konferencia céljait, tevékenységeit, és köszöntötte a résztvevőket.

A konferencia megnyitóját követően két elméleti előadásra került sor, melyeket kiscsoportos műhelymunkák követtek.

A konferencia programját szombaton, október 26-án áhítat indította, amelyen **Jobbágy Júlia**, a Kolozsvár–Belvárosi Unitárius Egyházközség lelkésze végzett szolgálatot. Ezt követően újból

kiscsoportos műhelymunkákra került sor. A pénteki nap mentorai folytatták a megkezdett munkákat, emellett pedig a lehetőségi kör kibővült két új műhelymunkával.

A műhelymunkát követően a résztvevők a Steampunk Transylvania múzeumot látogatták meg, majd egy újabb elméleti előadást hallgattak meg.

A konferencia előadói és csoportos foglalkozásainak vezetői a következők voltak: Benedek István, Csóka Antal Erika Zita, Nagy Hilda, Csibi Kriszta Zsanna, Kelemen Kincső, Ördög Ödön, Darkó Réka, Szócs Eszter, Rácz Norbert Zsolt, Bilibók Renáta, Erdei Blanka, Farkas Annamária.

A konferencia résztvevőinek bemutatóját követően az este folyamán sor került a 46. UIK díjátadó ünnepségére, ahol a szakmai zsűri értékelőjét a díjak kiosztása követte:

- **Balázs Ferenc UIK-díj** a legújszerűbb ötletet tartalmazó alkotásért, Demeter Dorottya *Mi vagyunk a kezdet* című munkájáért;
- **Szentábrahádi Lombard Mihály UIK-díj** a teológiai tudományok területén alkotott legkiemelkedőbb alkotásért, Mezei Csaba *Ahol a halottak alszanak. Van olyan mélység, amelyből nincs kilátás?* című munkájáért;
- **Szabédi László UIK-díj** a legkiemelkedőbb irodalmi témájú alkotásért, Rácz Gábor *Radikális ideológiák Dosztojevszkij Ördögök című regényében* című munkájáért;

- **Körmöczi János UIK-díj** a reáltudományok területén elkészített legkiemelkedőbb alkotásért: Pitó Gergő *Az időutazás* című munkájáért;
- **Bölöni Farkas Sándor UIK-díj** a társadalomtudományokban írt legkiemelkedőbb alkotá-

sért. Október 27-én, vasárnap a csoportos kiértékelő után **Rácz Norbert Zsolt** lelkész (Kolozsvár) által tartott istentiszteleten **Zoltán-Nagy Etele** tett vallomást egyéni, személyes hitéről. A konferencia **Nagy Norbert** főszervező (Sepsiszentgyörgy) záróbeszédével ért véget. Annak mun-

sért: Szabó Zsuzsanna *Gyerekkori traumáink kihatása az életünkre* című munkájáért;

- **Barra Imre UIK-díj** az orvostudományokban írt legkiemelkedőbb alkotásért: Barabás Kincső *Stresszkezeléstől a tudatos bőrápolásig* című munkájáért;
- **UIK III. díjban** és 200 lej jutalomban részesült Bíró Balázs *Az egyházi zene kialakulása és fejlődése unitárius szemlélettel* című munkájáért;
- **UIK II. díjban** és 250 lej jutalomban részesült Rácz Mózses *A Déltengeri Társaság által okozott gazdasági buborék* című munkájáért;
- **UIK I. díjban** és 300 lej jutalomban részesült Kenyeres Mátyás *„Régi szokás szerint...” Szakrális tradíciók a humoródalmási unitáriusok körében* című munkájáért.

A díjkiosztó ünnepség után a Datki Church Band *Petőfi Sándor: Ki vagyok én?* című verses-dalos előadása tette teljessé a napot.

kálatai azonban tovább folytatódnak, a résztvevők tudományos esszéi ugyanis a 2025. február 11-én megjelenő, újraindított *Kévekötés* folyóiratban jelenhetnek meg, kibővített formában.

Isten áldása legyen a konferencia résztvevőin, kivitelezőin és támogatóin egyaránt.

Az esemény Kolozs Megye Tanácsa, a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt., a Communitas Alapítvány, az Unitarian Universalist Funding Program, a Nemzeti Kulturális Alap, a János Zsigmond Unitárius Kollégium, a Magyar Unitárius Egyház és az Artizanatén támogatásával valósult meg.

| AZ ODFIE ELNÖKSÉGE ÉS
A 46. UNITÁRIUS IFJÚSÁGI KONFERENCIA
SZERVEZŐ CSAPATA

Egyházunk hírei

Unitarizmus Amerikában

2024. október 17. és 20. között Arkansas állam Little Rock városában került sor az Unitarian Christian Alliance (Unitárius Keresztény Szövetség) évi konferenciájára, melyen közel száz unitárius teológus és hívő vett részt családjával együtt.

A konferencián Will Barlow János evangéliumának 12. fejezete alapján a trónterem vizsgálatáról, Sean Finnegan Ézsaiás könyvének 9. fejezete teofórikus magyarázatáról, Kegan Chandler az unitárius Krisztus-tan szektaként kezelésének problematikusságáról, William Schlegel pedig János evangéliumának első fejezete és a Mózes első könyvében leírt teremtes azonosításának elfogadhatatlan mivoltáról tartott előadást.

Szünetekben és a délutáni szabadidőben a résztvevők a Magyar Unitárius Egyház történetéről, az unitárius teológia nagyjairól és az egyház mai szerepéről értesülhettek. Egyházunk történetének legjelentősebb munkáit lapozhatták. Térképen figyelték meg Erdély földrajzi elhelyezkedését. A mai egyházi életről a *Keresztény Magvető* egy példánya, Rezi Elek *Unitárius Erkölcstana*, Kovács Sándor *Lapozgatója* és az *Unitárius Közlöny* angol nyelvű elektronikus példányai tájékoztattak. Ezúttal is köszönjük Kökényesi Róbertnek a *Közlöny* angol nyelvű fordítását, az eseményen vállalt közvetítő szerepét és a híradást.

A közösség éltetőereje

Tizennégy éve működik nőszövetségi és egyházi testvérkapcsolat a lupényi és sepsiszentgyörgyi gyülekezetek között, melyet évente sorra kerülő találkozók erősítenek. Október 18-án a sepsiszentgyörgyi nőszövetség hét tagja, Vánca Csilla, Bíró Melinda, Czimbalmos Ildikó, Ferenczi Mária-Magdolna, Havlin Eszter, Miklós Zsófia, Tóth Magdolna, valamint Vánca Lajos indult a szóránymagyar közösséghez, a lupényi unitárius asszonyokhoz. A környék műemlékeinek és természeti csodáinak felfedezése mellett közös vacsora és ebéd, a bányásmúzeum meglátoga-

tása és a datki vendégegyüttes Petőfit idéző verses-zenés koncertje is szerepelt a programban. A vasárnapi közös istentiszteleten a helyi közösség új lelkésze, Lőrinczi Eszter szolgált.

Az elhunyt nőtestvérekre való emlékezés és kisünnepi műsor zárta az összetartozás érzését erősítő találkozást, mely 2025-ben a lupényiak sepsiszentgyörgyi látogatásával folytatódik.

A 26. Dávid Ferenc-emlékzarándoklat

A Magyar Unitárius Egyház és ifjúsági szervezete, az Országos Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet (ODFIE), valamint a Délnyugat-Erdélyi Unitárius Szórványegyházközség 2024. november 9-én huszonhatodik alkalommal szervezte meg a Dávid Ferenc-emlékzarándoklatot Déván, ahová főként erdélyi és magyarországi településekről több mint ezer zarándok érkezett.

Idén két év kihagyás után újra a templommá magasztosuló dévai várba érkeztek a zarándokok, hogy az emlékzarándoklat huszonhat éves hagyományának lelki és hitbeli megerősítő tartalmából, valamint a Dávid Ferencről örökölt egy Istenben való hit megtartó és erőt adó üzenetéből töltekezzenek. Déva vára 26 éve az a hely az unitáriusok számára, amely a találkozás mellett évről évre lehetőséget teremt a mélyebb szembenézésre az unitárius értékekkel, önmagunkkal, a mellettünk állókkal és Istennel.

A hegy lábánál történő gyülekezésnél Kovács István, a Magyar Unitárius Egyház püspöke mondott imát, és kért áldást a zarándokok elindulására és megérkezésére. Ezt követően a

zarándokcsoportok felvonultak a dévai várba, ahol az 1579 novemberében vértanúhalált halt egyházalapító, Dávid Ferenc unitárius püspökre emlékeztek. A zarándoklat hagyományát követve emlék-istentiszteletre és ünnepi műsorra került sor.

A szószéki szolgálatot Tófalvi Tamás, a Székelyszentmihályi Unitárius Egyházközség lelkésze és Dénes Erzsébet, a Siménfalvi Unitárius Egyházközség lelkésze, az énekvezéri szolgálatot Vass-Székely Piroska, a Székelyudvarhely II. Számú Unitárius Egyházközség kántora végezte. Az istentiszteletet ifjúsági, világi dalokkal színesítették Bálint Imola, Széles László és Szilágyi Alpár teológiai hallgatók.

Ünnepi prédikációjukban a szolgálatvégzők az 1Móz 2,15 alapján szóltak a zarándokokhoz: „És fogta az Úristen az embert, elhelyezte az Éden kertjében, hogy azt művelje és őrizze.” Hangsúlyozták, hogy ahogy az Isten arra hívta el az embert, hogy művelje és őrizze az Édent, nekünk, unitáriusoknak, Erdélyben, a mi Édenünkben is az a feladatunk, hogy őrizzük és műveljük az unitárius hitünket.

A megemlékezés során köszöntőbeszédet mondott Kovács István, a Magyar Unitárius Egyház püspöke, Winkler Gyula Európa parlamenti képviselő, Pogocsán Ferdinánd Zoltán, a dévai önkormányzat képviselője és Ilkei Lóránd, a Délnyugat-Erdélyi Unitárius Szórványegyház-község lelkésze.

Az istentiszteletet követően ünnepi műsort mutattak be a Kolozsvári Protestáns Teológiai Intézet Unitárius Karának diákjai. A várjátékban a teológiai hallgatók egy közös ima által keresték a kapcsolatot az Istennel, a szüntelen imádkozás fontosságát hirdetve.

A várjátékot követően Demeter Sándor Lóránd lelkész, az Unitárius Lelkészek Országos Szövetségének elnöke mutatta be az *Úton vagyok, Uram* című zarándokéneket. Ezután a várcellában található síremlék koszorúzására, gyertyák és virágok elhelyezésére került sor.

Idén *Amikor imádkozom* címmel hirdettek a szervezők rajzpályázatot, amelyre több mint 100 gyerek, illetve fiatal nevezett be. Köszönjük nekik, illetve tanáraiknak, lelkészeiknek, hogy

rajz által fejezték ki, mit jelent számukra az imádkozás, imádság. A díjazás a következőképpen alakult:

- I. díj: Kovács Kriszta Evelin (Torda) és Bódi Szintia Szabina (Ürmös)
- II. díj: Török Csenge (Székelyudvarhely) és Kiss Zsófia (Ádámos)
- III. díj: Pap Bátor (Bencéd) és Fazakas Arnold (Ürmös)

A rajzpályázat mellett *Te pedig, amikor imádkozol* címmel imák írására is lehetőség adódott. Köszönjük mindazoknak, akik imájukat megosztották velünk!

A zarándokokat az istentiszteletet követően a Dávid Ferenc Szórvány- és Zarándokközpontba hívták, ahol az udvaron az ifjúsági egyleti tevékenységet, valamint a 25 év zarándoklatát összefoglaló kiállításokat tekinthették meg az érdeklődők.

A rendezvény támogatói a Dévai Polgármesteri Hivatal, a Médiaszolgáltatás-támogató és Vagyonkezelő Alap és a Székelyföldi Stúdió.

Egyetemes lelkészi értekezlet

Az idei évi egyetemes lelkészi értekezletére Székelykeresztúron 2024. november 12-én került sor a Berde Mózes Unitárius Gimnázium dísztermében.

Az értekezlet kezdetén András Benedek főjegyző köszöntötte a résztvevőket, majd felkérte Nagy Norbert sepsiszentgyörgyi gyakorló se-

gédlelkészt a bibliamagyarázat megtartására. Ezt követően dr. Kovács Sándor rektor, teológiai tanár *Statisztikai adatok 1766-2023 – Mi van a számok mögött?* és dr. Lakatos Sándor igazgató *Vitæ Non Scholæ Discendum – 30 év teológiai oktatás az unitárius középiskolákban* című előadására került sor.

A találkozó második részében Rác Zoltán, a Kolozsvár-Belvárosi Unitárius Egyház-köztség lelkészének előadását hallhatták a résztvevők *Mission Impossible – Vissza a jövőbe* címmel. Ezt követte a *Lelkeszi küldetésünk* kerekasztal-megbeszélés, melynek moderátora dr. Koppándi Botond Péter teológiai dékán volt, résztvevői pedig Kovács István püspök, dr. Tótor Csaba teológiai tanár, Demeter Sándor Lóránd ULOSZ-elnök, Mátéfi Timea lelkész és Bodor Rozália-Piroska kórházlelkész voltak.

A rendezvény a főhatósági szintű hivatalok közleményeinek ismertetésével, majd közös ebéddel zárult.

Tisztújító közgyűlés

A Gondviselés Segélyszervezet 2024. november 16-án Vargyason – negyven személy jelenlétében – tisztújító közgyűlést tartott. A működési jelentés és a jövőbeli tervek elfogadása után került sor a tisztújításokra a 2024–2027 közötti megbízási időszakra vonatkozóan a következő eredménnyel.

Az anyaszervezet elnökségi tagjait: Szabó László (elnök), Vagyas Attila (alelnök), Erdő-B Vilmos, Gazdag Ildikó, Kiss Zsuzsánna, Solymosi Alpár, Székely Andrea (további elnökségi tagok), valamint Elekes Zsolt (felügyelő).

A háromszéki fiókszervezetet elöljárói: Gazdag Ildikó (elnök), Biró Attila (alelnök), Buzogány-Csoma István, Demeter Zoltán Béla, László-Benczédi Zsófia, Pájer György Szabolcs, Péterfi Zita Ágnes (elnökségi tagok), valamint Nagy Genoveva Beatrice (felügyelő).

A Hargita megyei fiókszervezet elnöksége: Solymosi Alpár (elnök), Bartha Márta (alelnök), Deák Réka, id. Szombatfalvi József és Tőkés Lehel; felügyelő: Balázs Sándor.

Püspöki vizitáció Bethlenszentmiklóson

A püspöki vizitáció 2024. november 17-én érkezett a Bethlenszentmiklósi Unitárius Egyház-köztségbe. Az egyházköztség vezetősége, hívek, helyi fúvósok fogadták a látogatókat, akiket Vincze Zoltán gondnok köszöntött. Ezt követően a vizitáció tagjait a Szépmezői Polgármesteri Hivatalban látta vendégül a köztség polgármestere, Mărginean Teodor-Florin. A polgármesterrel való beszélgetés után a püspöki vizitáció tagjai és a főhatósági vizsgálószék képviselői az egyházköztség elnökségével és keblitanácsával tanácskoztak a gyülekezeti élet különböző területeiről. A püspöki vizitáció tagjai és az egyházköztség néhány keblitanácsosa a gyülekezet szórványegyházközségébe, Magyarszentbenedekre is ellátogatott. A délután folyamán Kovács István püspök vezetésével közös imádkozásra került sor a bethlenszentmiklósi templomban, amely 2019 októberében tűz áldozata lett, és amely jelenleg is felújítás alatt áll. A templomi áhítat után a gyülekezet átvonult a bethlenszentmiklósi kultúrotthonba, ahol Szentgyörgyi Sándor, a Küküllői Unitárius Egyházkör espere se köszöntötte az egybegyűlteket. Ezt követően Kovács István püspök a Zsolt 46, 2–3 bibliai gondolat alapján mondott egyházi beszédet. A helyi közösség nevében Veress Ferenc lelkész köszönetét fejezte ki ezért a különös mérföldköért a közösség történelmében, a püspöki vizitáció látogatásáért. A főhatóság nevében Farkas Emőd főgondnok üdvözölte a híveket, majd Szabó László előadó-tanácsos a november 11-én sorra került főhatósági vizsgálószék kiszállásának tapasztalatait ismertette. A vizitáció hivatalos része Kovács István összegző, biztató gondolataival zárult. Az ünnepségen közreműködtek a helyi fúvósok és a Csillagszeműek Néptáncscsoport tagjai.

Barangoló Isten országában

SZOMBATFALVI ETELKA

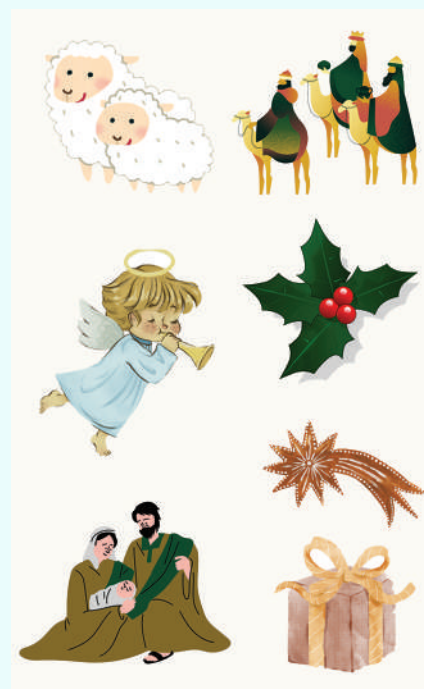
Kedves Gyermekek!

Ez a hónap Isten rendkívüli ajándékát ünnepli, Jézus születését. Egész decemberben erre hangolódunk az adventi úton, erre készülünk szívvel-lélekkel. December akkor a legszebb, ha olykor a kóruspróbán nyitva hagyott ablakon át hallatszanak az ünnepi dallamok, az utca népe elmosolyodik, és dúdolván halad tovább. Akkor, ha nem szólsz vissza, hanem csendben maradsz, és minden erőddel inkább jó gyermek maradsz. Csak hideget hoz-e a tél vagy hógolyóra való havat is? Ó, bárcsak szitálna ránk a Gondviselő égi fehér tisztaságát!

Év vége felé járunk, nagyrészt sötét van, de apró fények és az ünnepre hangoló illatok, színek, kedves köszöntések tegyék mindenki számára reménytelivé, boldoggá, egyszerűen csupán őszintén széppé az ünnepet és a feléje vezető mindennapokat! Békés karácsonyt kívánok!

Feladat

Készíts képeslapot a lelkész számára, és lepd meg vele őt a templomban december folyamán! A képeslaphoz vágd ki, és használd fel az általam összegyűjtött karácsonyi jelképeket!

3. Római 1 1.		Auszt- ráliai tenger- szoros		Káposz- tafajta Központi csillag		Túlra vezető Semmi- kor	Az Odera folyó német neve		Faház belseje!	Ima szeretetért		
	S								A	János első leveléből idézzük.		
Pontos betű Lökdö- sődés										Pihenés a meleg évszak- ban	Az ember felső testének elülső része	
			Kis ma- dártoll Veszteség égéskor					Ugyanott (röv.)	E			I
Kályha sütője Némán önirtó!				Szandál- szerű lábbeli					Legyen a végén!	Íncsel- kedő		
Székre helyez- kedés 2.				4.			Bent (né- piesen)					
	A			E				T	Dobogós sportoló jutalma Juttat			
A kórház jele Kilo- (röv.)		Össze- tört tök! Dolog, holmi				Ajánl, tanácsol Kukori- cakenyér						
					Sanzon, kuplé Egylet tagjai!						A, ..., b, c Titkos helyre helyez	
Száját nyit Játék- lapok								Sétált, ment Verne ka- pitánya				
Brazil au- tójelzés Eszik a nyáj			Vele szemben Európai valuta						Középre esett! Valamire mázol			
					Vízparti nyírféle Gondot súlyosbít					Berlini helyeslés Nem ritkán		:
Fizikai hatással nagyobb teszt						Ütős hang- szeren játsszik?		Y				A ... város (Mik- száth K. regénye)
Termé- szetes számok halmaz		Nád(síp) (angol) Ízületi betegség					Fióközlet része! Űr (spanyol)				Fluor vegyjele Mozgás- ba hoz	
								Ameri- kai tó Név (német)				
Vágott műszálra jellemző Tiltószó			Kétszer öt	S								
Vízlelő hely	,			Övezet Dalkör hangjai					Kissé át- rendez! A szélei- re borít!			
					Falevelek összes- sége Szó eleje!					Itáliában található! Az ener- gia jele		
Vegyi anyagok tudo- mánya	S				SZ							

DECEMBER

Ima a szeretetért

„...és mi ismerjük és hisszük azt a szeretetet, amellyel Isten szeret minket. Isten szeretet, és aki a szeretetben marad, az Istenben marad, és Isten is őbenne.” (1Ján 4,16)

Örökkévaló és gondviselő Istenem! Leveszem most a felnőtt ember gondok porától foltos szemüvegét, és tiszta, gyermeki tekintetemmél nézek Rád, mint régen, mint akkor, amikor oly távolinak tűnt még a mai nap, s oly magasra néztem fel, ha egedet látni akartam. Mostanság inkább csak az utat nézem lépteim előtt, az elnyelt métereket, és csak szellőként hallom az elsuhanó percek neszt. Ujjaimon könnyen megszámolom a csendes, békés óráimat, és egyre rövidebb a lajstrom, amelyen számba veszem, hányakat is szeretek igazán. Látszatbarátságaimat elengedtem, kényszerrokonságok kötelékét megoldottam, és lassan-lassan a fásultságban feloldódtam. Vagy csak úgy érzem, csak úgy tűnik... magam sem tudom már. Annyi minden változik, és annyi minden(ki) hagyott hátra, mint lemaradó, bíbelődő gyermeket a siető osztálytársai. Én meg állok, és újra magasra emelem tekintetemet, a nagyon magas égre s a még távolabbi szívem rejtekére figyelek, és megkeresem, előveszem porlepte szeretetemet, s mint madárkát kebelén a kisgyermek, úgy melengetem fel tagjait. Látod, milyen furcsa vagyok, furcsa lettem... Régen eszembe sem jutott keresni. Csak szórtam, szórtam szertesztét. Érdekesre, érdeemtelenre. Sosem tettem mérlegre, hogy az-e a lényeg, hogy megérdemlik, vagy az, hogy én adni akarom, mert olyan sok van bennem, és annyival szebb az élet, ha szeretetben töltöm. Segíts, Istenem! Segíts nekem, hogy soha többé egyetlen pillanat se hulljon alá a végtelen idő homokórájában a szeretetem nélkül. Segíts, hogy én legyek a szív, amelyhez elér a kedves szó, én legyek az ok, amiért más mosolyog, én legyek a megérkezés az utazók számára, a derű a megkeseredetteknek, legyek a béke, kinek karjaiba menekül a zaklatott. Legyek a csend a mesélőnek, a meghallgatás a titkok terhét hordozónak, az értelem a keresőnek. A hang, amely dúdol, a kar, mely átölel, a cél, amelyért érdemes élni, s legyek mindez csak azért, mert szeretek. Lehet tökéletlenül, félszegen... de egészen. Szeress végtelesen, hogy Általad én is legyek a szeretet, amire képessé tettél. Más már nem akarok lenni.

| ERDŐ IMOLA